

és *Ujvári Béla: Az iskolai múzeum szerepe a cselekedtető oktatásban c.* nagyobb tanulmányait emeljük ki.

Budapesti Polgári Iskola 1936|37. évi 2. száma ismét gazdag tartalommal jelent meg. Első közleménye *Loschdorfer János*-nak: *Az óravázlat az írányító polgári iskolában* című tanulmányát hozza. A szerző gondos óvatossággal szól hozzá az újszerű didaktikai követelményhez s ilyen szempontból írja körül az óravázlatok készítésének általános elveit. Jól mondja, hogy az óravázlatok készítésének általános elvei az egyes szaktárgyak óravázlataiban nyernek konkrét megvilágítást, hisz minden szaktárgyban más és más didaktikai és nevelési elvek kívánnak érvényesüléshez jutni. Igen tanulságosak azok az óravázlatok, amelyeket a cikkíró megállapításainak szemléltetésére *Sajó Lujza, Dr. Bisztray Gyuláné, Réhelyi Oszkár, Mayer Blanka, Tolnai Erzsébet* és *Dobos Árpád* szaktanárok az olvasmánytárgyalások, a nyelvtan, a stílusztika és költészet tanításával kapcsolatban ez alkalommal közzétettek. Az óravázlatok tagolásai szerves összefüggésben vannak azokkal a fokozatokkal, melyek a cselekedtető oktatásnál az egyes didaktikai egységek módszeres feldolgozásánál érvényesülnek. A folyóirat további részében *Dr. Erődi Kálmán: A film a polgári iskolában, Stelly Lajos: A kézimunka és ipari gyakorlatok jelentősége és feladatai a városi típusú (ipari irányú) polgári fiúiskolában* címen írtak alapos tanulmányokat. *Dr. Péntes Antal: Budapest természetvilága c.* gazdagon illusztrált cikkének folytatását (második közlemény) közli. Meleg érdeklődésre tarthatnak számot *Dr. Juhász Jenő*-nek: *A jövevényeszők tárgyalása stílusztikai óráinkon, Fehér Tibor*-nak: *Julián barát jubileumán* és *Cserhalmi Agoston*-nak: *Korszerű testületi szellem c.* tanulmányai. A folyóiratot gazdag Könyvismertetés, Folyóiratfigyelő és Ifjúsági irodalom rovatok egészítik ki, míg az Iskolánk műhelyétől c. rovat alatt *Masson Izabella* pedagógiai gondolatokban gazdag igazgatói beköszöntő beszédét és egyes szaktanárok tanításának vázlatos ismertetését, a Város- és üzemismertetés c. rovatban pedig: A belvárosi plébánia templom történeti, építészeti és művészettörténeti leírását olvashatjuk.

Kratofil Dezső.

Magyar Paedagógia 9–10. számának tanulmánya *Hajdú Jánostól* való: *A nevelés gondolata Eötvös József báró költészetében.* A nagy kultúrpolitikus felfogása, gondolatvilága a nevelésről, nevelhetőségről, a gyerekekről szabaddab és kiterjedtebb formában nyilvánul meg szépirodalmi műveiben. Ezeket a gondolatokat gyűjtötte össze és szempontok szerint sorakoztatta tanulmányában a szerző. Eötvös szépirodalmi alakjain mutatva be. Helyes és nemes gondolatok tömegébe, egy igazi nevelő egyéniség csodálatraméltó lelkületébe világít be *Hajdú. Gyulai Agost: Elmélet és gyakorlat a tanügyi igazgatásban* c. cikkében a közoktatásügyi igazgatásról szóló 1935:VI. t.-c. Végrehajtási Utasításával kapcsolatban két aggodalmának ad kifejezést. Az egyik az óravázlatokat illeti, amely pont valóban sok gondot okozott és ellenszenvet váltott ki az oktatóknál, főleg ott, ahol a felügyelő hatóságok egészen a részletes tanítási tervezetig menő túlzott követelésekkel állottak elő. E kérdésben a

szegedi tankerületben azóta már illetékes helyről teljesen megnyugtató, böcs mérsékletet és a lényegét kiemelő kijelentések hangzottak el. Ez valószínűleg megtörtént más tankerületekben is. Gyulai Ágost másik aggodalma az iskolalátogatók munkáját illeti. Az Utasítás oly nagytömegű, néha felesleges megfigyelési és jelenteni való szempontot ír elő, hogy azt lelkiismeretesen, bürokratamentesen teljesíteni a lehetetlenséggel határos. Azt a véleményét fejezi ki, hogy a bajokat böcs mérlegelő és az Utasítások szellemét tekintő felügyelet ki fogja kerülni. *Kemény Ferenc* cikkében rámutat arra, hogy a néhány soros külföldi nevelési és oktatásügyi hírek könnyen felszínességre vezetnek; másrészt ezek a kiragadott részek esetleg elhibázott, elhamarkodott újításra esbíthatnak. Az eddigi 5 nemzetközi tanügyi híreket szolgáltató külföldi központ mellett most létesült egy hatodik, amely véleménye szerint már felesleges. Második pontban a *pedagógia* és *pedagógus* szavak használatában jellemző zűr-zavarra mutat rá.

A folyóirat mindig kiváló kritikái közül kiemelendők a következő könyvekről szólók: Kornis Gyula: A Kir. Magy. Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves évfordulójának jubileumi emlékkönyve; Dr. Kispartí János szerkesztésében megjelent: A családi nevelés útjain; Prohászka Lajos: A vándor és a bujdosó; Croner Elza, fordította Kemény Ferenc: Spranger Ede egyéniség és munkája; Obermüller Ferenc: A milió-iskola; Arató István: A kőszegi ev. leánylíceum szakteremrendszere.

A Gyermek és az Ifjúság 1—6. számának vezető cikke Anna királyi főhercegasszony előadása az anyai szent hivatásról, a gyerekekről. Szavai kétszeresen meg hatják lelkünket. Anya — és magyar!

Zibolen Endre dr. tanulmánya: A családi környezet szerepe a nevelésben. A család az alapja az emberi közösségnek. Feladatai testiekre és lelkiekre oszthatók. Testiek a táplálás, a test erősítése és fejlesztése. Ezt internátusok sokszor jobban ellátják. A lelki feladatok: gazdaságiak (takarékoság, munkakészség), erkölcsiek (vallási, nemzeti, családi tekintélytisztelt, stb.), érzelmi (szeretet), szociálisak és hagyományokra vonatkozóak. Ezekből a társadalom idők folyamán egyeseket magára vett, nem mindig haszonnal az egyénre. A család fontos összekötő és kiegyenlítő kapocs az egyén és a társadalom között. Az anya képviseli a családban az önzetlen, önfeláldozó, mindent megbocsájto szeretetet, az apa inkább a tekintélyt. A család fő nevelési értékei a szoktatás, egyszerű fogalmak tiszta használata és a példa. A gyermeknevelés a szülőktől önfeláldozást, lemondást követel. Ha ez hiányzik, bajok állanak be. A nevelés azonkívül türelmet, megértést és következettséget kíván a szülőktől. A nevelő intézetek ezekben nem pótolhatják a családot. *Kailo és Tegengren* finn pedagógusok ismertetik azt az 5. matematikai feladatot, amelyet a finn közoktatásügyi tanács múlt évben kutató célból mindne finn iskolában elvégeztetett. Ismertetik ennek kivételét, értékelési módját és statisztikai eredményeit. Ily módon tájékozódást nyert minden tanár, vajjon osztályának matematikai tudása milyen viszonyban van az országos átlaghoz s mi a teendője. *Cser János dr.* egy 10—14 éves tanulókon végzett térérzék-vizsgálatot ismertet, grafikonokban vonva le a tanulságokat. A térérzék fejlettsége, kevés eltéréssel, az elemi iskolában gyengébb, jobb a pol-